

Sygn. akt VU 1040/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2016 r. w Kaliszu

odwołania (...)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 13 lipca 2015 r.

Nr (...)dot. L. B.

Nr (...)dot. I. P.

Nr (...) dot. S. P.

Nr (...) dot. I. S.

Nr (...) dot. A. S.

Nr (...) dot. V. T.

Nr (...) dot. M. W.

w sprawie (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

przy udziale zainteresowanego (...) Sp. z o.o. w C.

o ustalenie ubezpieczenia dot. L. B., I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W.

1. **Oddala odwołania,**

2. **Zasądza od (...)na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.kwotę 1260,00 (jeden tysiąc dwieście sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...)organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.stwierdził, iż I. P. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 20.08.2014 r. do 03.11.2014 r. oraz od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż S. P. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 20.08.2014 r. do 03.11.2014 r. oraz od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż I. S. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 08.08.2014 r. do 03.11.2014 r. oraz od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż A. S. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 10.09.2014 r. do 03.11.2014 r., oraz od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż V. T. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 17.07.2014 r. do 31.07.2014 r., od 04.08.2014 r. do 03.11.2014 r., oraz od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż M. W. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 13.10.2014 r. do 03.11.2014 r. i od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Decyzją z dnia 13.07.2015 r. znak (...) organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. stwierdził, iż L. B. podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 17.07.2014 r. do 29.08.2014 r. i od 04.09.2014 r. do 18.10.2014 r.

Od powyższych decyzji odwołanie złożyła B. R., domagając się ich zmiany i ustalenia iż I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B. nie podlegają ubezpieczeniu społecznemu w okresach objętych spornymi decyzjami.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd zawiadomił o możliwości wstąpienia do sprawy jako zainteresowany: I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B. oraz (...) Sp. z o.o. w C.. Spółka (...) w C. oświadczyła, iż przystępuje do sprawy jako zainteresowany.

Sąd ustalił co następuje.

B. R. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w K.. Jest to działalność prowadzona w oparciu o wpis do ewidencji działalności gospodarczej. Działalność polega na organizowaniu zatrudnienia obywateli ukraińskich, mołdawskich i białoruskich na terenie Polski oraz wykonywaniu elementów gotowych w zakładach mięsnych. Odwołująca zawarła umowę o współpracy z firmą (...) w zakresie organizowania pracowników dla wykonywania określonych elementów mięsnych we wskazanych zakładach mięsnych.

(dowód: częściowo zeznania B. R.)

Firma (...) wykonywała usługę dla firmy (...) sp. z o.o. w C. na terenie zakładu (...) w G.. Organizacją, dostarczaniem niezbędnego sprzętu, surowca mięsnego zajmowała się firma (...). Firma ta zajmuje się przetwarzaniem mięsa, produkcją wyrobów z mięsa. Firma (...) zajmuje się rozbiorem mięsa, pakowaniem mięsa, rozbiorem głów i pozyskiwaniem jelit naturalnych. (...) posiada własne zakłady w R.. Wykonuje tam produkcję osłonek jelitowych. (...) zatrudnia około 600 pracowników w ramach głównie umów o pracę. Dla firmy (...), firma (...) wykonywała usługę w postaci rozbioru mięsa. Pracę tę wykonywali pracownicy (...) w zakładzie (...), dokonując dzielenia mięsa na duże części, głównie przy użyciu pił, pracując przy taśmie produkcyjnej w systemie akordowym. Nadto firma (...) zawarła z firmą (...) umowę na wykonanie gotowych elementów z mięsa wołowego. Chodziło o wykonanie zadania polegającego na wykrojeniu z mięsa wołowego elementów w postaci np. steków. Dla realizacji powyższego zadania firma (...) zawarła, wyżej wspomnianą umowę z B. R.. Firma (...) posiada umowę z firmą (...) na wykonywanie konkretnych czynności.

Umowa dotyczy wykonywania usług w obróbce mięsa - ogólnie na cały kraj. Aneks do umowy dotyczy wykonywania usługi w zakładach (...).

(dowód: zeznania świadka C. S.)

B. R. aby zrealizować umowę zawartą z (...)zawierała umowy o dzieło z obywatelami Ukrainy, Mołdawi, Białorusi, Gruzji. Zawierano umowy z osobami, które wcześniej pracowały już w firmie (...). B. R. współpracuje z osobami na Ukrainie, które organizują przyjazdy pracowników do Polski. Usługa miała być wykonywana dla firmy (...) sp. z o.o.w C.na terenie zakładu (...)w G.. Organizacja i dostarczanie sprzętu zajmuje się firma (...). Odzież ochronną dostarczyły służby zakładu (...). Surowiec dostarcza firma (...). Od osób pracujących wymagane są badania sanitarno-epidemiologiczne. Posiadanie odpowiednich dokumentów na tę okoliczność wymaga przeprowadzenia badań w Polsce. Osoby wykonujące prace organizują załatwienie spraw badań we własnym zakresie. W kontaktach z polskimi jednostkami pomagał im brygadzysta R. S.. Nie zdarzyło się powierzenia wykonywania pracy osobie trzeciej w zastępstwie osoby, która podpisała umowę o dzieło. Wykonanie gotowego elementu nadzorują pracownicy firmy (...)-brygadzysta R. S.. Dotyczy to wyjaśnienia jak ma wyglądać dany element wykrojonego mięsa oraz sprawdzenia czy został wykonany prawidłowo. Wypłata wynagrodzeń następuje przelewem na podstawie rachunków wystawionych przez osoby pracujące – rachunki te sporządzają pracownicy biurowi B. R.w oparciu o zestawienie efektów pracy poszczególnych osób sporządzone przez brygadzystę R. S.. Praca wykonywana była w zależności od dostarczenia surowca- zwykle od poniedziałku do piątku, w różnych godzinach po 8-10 godzin. Umowy podpisywane były na okresy produkcyjne. Gdy nie wykonano pracy w całości wynagrodzenie wypłacano za część wykonaną.

Praca wykonywana była w ten sposób, iż pracownik przyjeżdżał do firmy, gdzie dokonywany był rozbiór mięsa. Często dowóz organizowała B. R.. W firmie, gdzie dokonywano rozbioru, w niniejszej sprawie chodzi z reguły o zakłady (...)w G., zapoznawano osoby pracujące z rozmieszczeniem hal, zasadami higieny, regułami postępowania z surowcem. Następnie pracownicy otrzymują odzież ochronną zapewnioną przez zakład, w którym dokonywany jest rozbiór. Odzież ta musi spełniać standardy wymagane np. przez system HACAP. Następnie pracownicy zajmują stanowiska. Każdy ma miejsce przy stole, gdzie dokonuje czynności wykrawania poszczególnych elementów. Mięso do obróbki pobiera z taśmy. Na taśmie może znajdować się tylko pewna ilość mięsa z uwagi na konieczność zachowania jego właściwej temperatury. Pracownik dokonuje czynności zgodnie z zamówieniem. Korzysta z narzędzi i sprzętu zakładu, gdzie dokonywany jest rozbiór- w niniejszej sprawie Zakładu (...). Narzędzia te także muszą spełniać określone wymogi w zakresie zachowania higieny, sterylizacji. Pracownik wykrawa określone części mięsa wołowego np. rostbef, polędwicę. Wykrojone elementy mięsa odkłada do przeznaczonego dla danej osoby pojemnika. Pozostałości w postaci kości, żył, błon odkłada do kolejnego pojemnika. Praca musi być wykonana dokładnie, aby dany element prawidłowo wykroić oraz aby pozostałości było tylko tyle ile konieczne. Pojemniki z wykrojonymi elementami od konkretnej osoby są odbierane przez brygadzystę, odbywa się odbiór i sprawdzenie prawidłowości wykrojonych elementów, ich ważenie. Na podstawie ilości kilogramów obrobionych według stawki 0,50 zł od kilograma naliczane jest wynagrodzenie dla osoby wykonującej pracę. W przypadku niewłaściwego wykrojenia elementu, wraca on do poprawki. Gdy poprawki dokonuje inna osoba, niż ta która go wykonywała, zapłatę za wykonanie danej ilości mięsa otrzymuje osoba wykonująca poprawkę, także według stawki 0,50 zł od kilograma. Osoba, która wykonała dany element nieprawidłowo, a go nie poprawiała, nie ma w swojej puli wykonanej pracy tego elementu więc zmniejsza się jej stan wykonanej w danym dniu obróbki mięsa. W interesie osoby wykonującej pracę jest prawidłowe wykrojenie elementu, bez zbyt dużych ubytków, przekraczających potrzebę aby element: np. rostbef miał swoją formę, gdyż obniżeniu ulega waga wykonanych elementów czyli w konsekwencji wysokość wynagrodzenia. Średnio pracownicy dziennie wykonywali 150-200 kg obrobionych elementów. Gdy ktoś nie mógł danego dnia pracować zgłaszał to brygadziście. Nie wypracowywał wtedy wynagrodzenia.

(dowód: zeznania świadków R. S., częściowo zeznania świadków I. P., S. P.)

Firma (...)dla realizacji swojej działalności zawarła umowy o dzieło z I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B.. Umowy dotyczyły rozbiórki mięsa, poćwiartowania mięsa, oddzielenia mięsa od kości, trybowania, obróbki mięsa. W umowach wskazano określone ilości mięsa do wykonania. Umowy o dzieło zawarto:

- z L. B. w dniu 17.07.2014 r. na okres od 17.07.2014 r. do 31.07.2014 r., w dniu 01.08.2014 r. na okres od 01.08.2014 r. do 29.08.2014 r., w dniu 04.09.2014 r. na okres od 04.09.2014 r. do 03.10.2014 r., w dniu 04.10.2014 r. na okres od 04.10.2014 r. do 18.10.2014 r.,

- z I. P. w dniu 20.08.2014 r. na okres od 20.08.2014 r. do 03.09.2014 r., w dniu 04.09.2014 r. na okres od 04.09.2014 r. do 03.10.2014 r., w dniu 04.10.2014 r. na okres od 04.10.2014 r. do 03.11.2014 r., w dniu 06.11.2014 r. na okres od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.,

- z S. P. - w dniu 20.08.2014 r. na okres od 20.08.2014 r. do 03.09.2014 r., w dniu 04.09.2014 r. na okres od 04.09.2014 r. do 03.10.2014 r., w dniu 04.10.2014 r. na okres od 04.10.2014 r. do 03.11.2014 r., w dniu 06.11.2014 r. na okres od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.,

- z I. S. - w dniu 08.08.2014 r. na okres od 08.08.2014 r. do 03.09.2014 r., w dniu 04.09.2014 r. na okres od 04.09.2014 r. do 03.10.2014 r., w dniu 04.10.2014 r. na okres od 04.10.2014 r. do 03.11.2014 r., w dniu 06.11.2014 r. na okres od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.,

- z A. S. - w dniu 17.07.2014 r. na okres od 17.07.2014 r. do 31.07.2014 r., w dniu 04.08.2014 r. na okres od 04.08.2014 r. do 03.09.2014 r., w dniu 04.09.2014 r. na okres od 04.09.2014 r. do 03.10.2014 r., w dniu 04.10.2014 r. na okres od 04.10.2014 r. do 03.11.2014 r., w dniu 06.11.2014 r. na okres od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.,

- z V. T. w dniu 10.09.2014 r. na okres od 10.09.2014 r. do 03.10.2014 r., w dniu 04.10.2014 r. na okres od 04.10.2014 r. do 03.11.2014 r., w dniu 06.11.2014 r. na okres od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.,

- z M. W. - w dniu 13.10.2014 r. na okres od 13.10.2014 r. do 03.11.2014 r., w dniu 06.11.2014 r. na okres od 06.11.2014 r. do 05.12.2014 r.

Osoby wykonujące pracę otrzymywały wynagrodzenie według rachunku, który wystawiły pracownice biurowe firmy (...) według specyfikacji osiągniętych efektów pracy dla poszczególnych osób.

Kwota należnych składek wynosi: co do Liliany Braguty - 3888,00 zł, co do Inny Petrenko- 3430,46 zł, co do S. P.- 3432,76 zł, co do I. S.- 4172,40 zł, co do A. S.- 4526,46 zł, co do V. T.- 2970,40 zł, co do M. W.- 1891,87 zł.

Co do wszystkich osób wystawione zostało oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy obywatelowi Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołodowy, Federacji Rosji i Ukrainy.

(dowód: umowy o dzieło, oświadczenia co do zamiaru powierzenia pracy cudzoziemcom, częściowo zeznania świadków I. P., S. P.)

W okresach od 29. 01.2015 r. do 13.02.2015 r. organ rentowy prowadził u płatnika (...) B. R.kontrolę prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne. W wymienionym protokole z dnia 13.02.2015 r. zakwestionowano umowy cywilno- prawne zawarte w celu rozebrania i poćwiartowania mięsa wołowego i oddzielenia mięsa od kości oraz przygotowanie elementu mięsa bądź zawarte w celu trybowania i obróbki rozbefu mięsa wołowego oraz obróbki polędwicy. Do protokołu złożono zastrzeżenia w piśmie z dnia 25.03.2015 r., w których zakwestionowano zakwalifikowanie zawartych umów jako umów zlecenia. Powyższe zastrzeżenia zostały rozpatrzone negatywnie w piśmie z dnia 10.04.2015 r..

(dowód: protokół kontroli, zastrzeżenia do protokołu, pismo o rozpatrzeniu zastrzeżeń)

B. R. podała, iż sporządziła z pracownikami umowy o dzieło z uwagi na to, iż zlecenie z firmy (...)dotyczyło wykrojenia z mięsa konkretnych elementów, osoba wykonująca pracę miała skupić się na prawidłowości wykrojenia danego elementu z mięsa, pracownicy z Ukrainy zainteresowani byli wykonaniem konkretnej pracy i uzyskaniem z tego tytułu konkretnego rezultatu finansowego, uznając iż tytuł ubezpieczenia nie jest im potrzebny, bo z niego nie skorzystają. Osoby zawierające umowę o dzieło wiedziały, iż praca będzie polegać na wykrojeniu konkretnych elementów z mięsa

wołowego. Każdego dnia uszczegóławiano jak ma wyglądać wykonanie pracy według konkretnego zamówienia. Każdy pracownik wykrawając element mięsa robił to sam od początku do końca. Gdy była potrzeba wykonania dodatkowej pracy, np. poprawek brygadzista uzgadniał to z osobą wykonującą pracę. Gdy pracujący miał wątpliwości jak wykonać pracę, pytał brygadzystę. Na początku pokazano jak pracę wykonać i potem pracownik wykonywał pracę sam. Nikt nie patrzył cały czas jak jest wykonywana praca.

(dowód: częściowo zeznania B. R., częściowo zeznania świadków I. P., S. P., zeznania świadka R. S.)

Sąd odmówił wiary zeznaniom odwołującej i świadków I. P., S. P., w części dotyczącej tego, iż zawarli i realizowali umowy o dzieło, a to z przyczyn podanych niżej.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 121.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Z mocy art. 13 pkt. 2 zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie, jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1 e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27.08.2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 581.) obowiązującej od dnia 1.10.2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przysyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą oczywistą. Podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane – z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana

nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna czynności wykonywanych w ramach zawartej umowy pomiędzy I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B., a firmą (...) (ocena czy czynności te wykonywane były na podstawie umowy zlecenia czy umowy o dzieło), czego pochodną jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, iż stosownie do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W doktrynie panuje pogląd, że przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania).

Stosownie do treści art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Umowa o dzieło, zresztą podobnie jak i zlecenia/świadczenia usług została w pełni uregulowana w kodeksie cywilnym. Zatem ustalając charakter prawny zawartej pomiędzy stronami czynności prawnej, badać należy poszczególne cechy tych umów określone w przepisach kodeksu cywilnego.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w i rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21.12.1993 r. sygn. III AUr 357/93. opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, póź. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26.01.2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, póź. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13.03.1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 1968, Nr 1, póź. 5).

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. W umowie zlecenie można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć, w jakim stopniu zostałby on osiągnięty.

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku, są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21.12.1993 r. III AUr 357/93).

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przmioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP2001/16/522).

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolei z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie. (Kosmus B. artykuł „Kilka mitów z zakresu teorii umów” GSP 2000/2/309 teza 2).

Zdaniem Sądu zawarta pomiędzy I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B., a firmą (...)umowa jest umową starannego działania, bowiem na jej podstawie zlecający oczekiwał od zleceniobiorcy wykonywania pracy polegającej na przetworzeniu określonej ilości mięsa – trybowania i obróbki określonej ilości mięsa – rozbefu, polędwicy, rozebrania i poćwiartowania określonej ilości mięsa, oddzielenia mięsa od kości i przygotowania elementu mięsa

Istotą pracy I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B. było dokonanie obróbki określonej ilości mięsa wołowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle przeprowadzonych rozważań, umowy zawartej pomiędzy odwołującą, a I. P., S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B. nie można uznać za umowy o dzieło, gdyż wykonywane przez te osoby czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług.

Nadto wskazać należy, że wypłata wynagrodzenia nie była uzależniona od żadnego rezultatu czy wyniku. Wynagrodzenie wypłacane było od przerobienia kilograma mięsa.

Podkreślenia wymaga, że także sposób wykonania umowy nie został pozostawiony w zasadzie uznaniu wykonującego pracę co jest charakterystyczne dla umów o dzieło. W przedmiotowej sprawie pracownicy wykonywali umowę w miejscu, czasie i na zasadach ściśle określonych przez firmę, która zleciła pracę firmie (...), a ta z kolei firmie (...).

Kolejną cechą wskazującą na to, że zawarta umowa nosi cechy umowy zlecenia jest to, że przyjmujący zlecenie musi w zasadzie wykonać czynność, do której się zobowiązał osobiście, powinien przy tym działać z należyłą starannością. Dopuszcza się możliwość wykonania zlecenia przez osobę trzecią - zastępcę. Powierzenie zlecenia osobie trzeciej jest możliwe wtedy, gdy to wynika z umowy, następuje po zawiadomieniu o tym fakcie dającego zlecenie, a przyjmujący zlecenie odpowiada za niewłaściwe działanie zastępcy, ale tylko na zasadzie winy w wyborze.

Z zawartej pomiędzy stronami umowy nie wynika, że zleceniobiorca mógł powierzyć wykonywanie zlecenia osobie trzeciej bez zgody spółki. Gdy zdarzyło się, iż pracownik nie mógł przyjść wykonywać pracy, pracę wykonywała inna osoba. Dla danej osoby nie była przydzielona konkretna partia mięsa, tak, że gdy danej osoby nie było pracę wykonywali obecni. Nie było więc problemu zastępowania osoby przy danej pracy, tylko wykonywania w danym dniu pracy przez mniejszą liczbę osób.

Z regulacji kodeksowej umowy o dzieło wynika, że przyjmujący zamówienie nie ma co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu. Pracownicy w niniejszej sprawie w przypadku wadliwego wykrojenia mięsa, dokonywali poprawek. Płacono im za kilogram obrobionego mięsa. Gdy dana osoba nie wykonywała poprawek, wynagrodzenie za wykonanie partii o danej wadze otrzymywał dokonujący poprawek.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych, umowy zawartej pomiędzy firmą (...), S. P., I. S., A. S., V. T., M. W., L. B. nie można uznać za umowę o dzieło. W uznaniu Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż rzeczywistą wolą stron umowy było świadczenie usług a nie wykonanie dzieła, gdyż to nie wynik, ale określone działania były istotne dla realizacji umowy i z tych też działań pracownicy byli rozliczani.

Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do określonego rezultatu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26.01.2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl. OSA 2008/3/5). Takie też czynności były wykonywane przez pracowników. Treścią bowiem zobowiązania pracowników było wykonywanie określonych czynności. Pracownicy nie mieli samodzielności w wykonaniu zleconej pracy, gdyż wykonywali ją zgodnie z instrukcją zamawiającego oraz wskazanym przez niego miejscu. Wykonywane przez pracowników czynności polegały na obrobieniu pewnej partii mięsa, w określonym kierunku dla uzyskania produktu o określonych wymogach. Osiągnięty efekt pracy pracowników nie był dziełem w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego.

Zdaniem Sądu orzekającego czynności wykonywane przez pracowników były w istocie realizowane w ramach umów starannego działania, mających charakter umów zlecenia, co rodzi obowiązek objęcia ich ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym oraz zdrowotnym i wypadkowym z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz firmy odwołującej.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd obciążył w pkt 2 sentencji wyroku, odwołującą się obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez organ rentowy w wysokości 1260,00 zł.